

És reggel jönnek az oroszok

7. fejezet

Egy játékos napsugár megcsiklandozta Silvica Zgură pisze orrát, amitől kissé bosszúsán ébredt a széles baldachinos ágyában. Am egy egészséges nyújtózkodással és ásítással azonnal legyúrta kétes eredetű bosszúságát. Hiszen semmi oka nem volt a rossz kedvre! Ellenkezőleg, arany élete volt, az összes bartánője irigykedett rá, mert mindent készen kapott. Fiatal volt és vonzó, nagy mellű, hosszú lábú, Anton Vulpescu, a Buchea latină mamut könyvkiadó igazgatójának titkárnője és szeretője, a hatvanas férfi sok csecsebecsével és ékszerrel elhalmozta és külön neki bérelte ezt a csinos kis garzont a franciaágygal. Silvica Zgură felkönyökölt, az éjjeliszekrényről elvette a zöldes bankjegyet, amit Tolică (így becézte a férfit) hagyott ott neki este, és elégedetten elmosolyodott. Igen, az élet szép! Csak mindig ilyen helyzetben legyél! Raia, a barátnője, aki évek óta egy Hruscsov-féle tömbházban lakott a jelentéktelen férjével és a vérszegény gyerekével, mindig elérzékenyülve mondogatta: „Fogalmad sincs, milyen boldog vagy, Silvica!” Na jó, ő is tudta, hogy boldog. És a lelke mélyén azt is tudta, hogy még nagyobb boldogság vár rá.

A tágas konyhában azonban, amíg elkészítette a déligyümölcs-salátáját, ismét beleszúrt az elégedetlenség tövise, mint valami megerősítés. Hirtelen felmerült benne a kérdés: vajon a szerelme egyszer is ott maradt vele egész éjszakára „a bolondos fészkükben”? Nem, a baldachinos ágyában Silvica még egyetlenegy reggel sem ébredt a kopasz könyvkiadó izmos és szőrös mellkasán. És azért, mert – tulajdonképpen este jár hozzá – Tolică nem szokott addig időzni, hogy „bevárja a hajnalt”, ahogy egy klasszikus mondaná. A híres könyvkiadó sietve érkezik a garzonba, felhajtja a rituális pohár konyakját, megkéri őt, hogy vetkőzék, hátulról sietve lerohanja, négyet-ötöt ficáncol benne, gyorsan ejakulál, felnyög a gyönyörtől, miközben ő alig érez valami bizsergést a hüvelyében. Aztán Tolică atyaián megpuszítja, letesz az éjjeliszekrényre ötven vagy száz dollárt, attól függően, hogy ő mennyire siránkozik vagy mennyire sürgeti az elhízott feleség közismert gyanakvása, és már sietve rohan is haza. Ezek a gyors dugások tönkretették Silvicát, nem csak azért, mert megfosztották az orgazmustól. Hanem mert eléggé sértőek. És felkeltették a nosztalgiáját a nélkülözésekkel teli diákélete iránt, a csótányokkal teli sötét kollégiumban, amikor éjszakánként a fiatal, jóképű Mircea vadul meghágtá, és ékszerek meg dollár helyett a parkból

Iulian Ciocan 1968-ban Kisinyovban (Chişinău) született, és 1995-ben Brassóban végezte az egyetemet román irodalom szakon. Regényei és prózai írásai cseh, angol, francia nyelven is megjelentek. A Szabad Európa Rádió tudósítója és Moldova Köztársaság PEN-Clubjának tagja. *És reggel jönnek az oroszok* című regénye 2015-ben jelent meg a jászvásári (Iaşi) Polirom Kiadónál.

lopott sárga krizantémmal halmozta el. És talán nem az volna a normális, ha reggelenként a hatalmas baldachinos ágyában Tolică mellett ébredne, ahogy régen a szeretkezéstől kimerülve egy recsegő és rozsdás ágyon a fiatal Mircică karjában ébredt? Rájött, hogy ez addig lehetetlen, amíg Tolică nős és annak a kövér banyának a tulajdona. De végül is az a fontos, hogy a könyvkiadó a maga fura módján mégiscsak szereti és gondoskodik róla. Már az a gondolat is, hogy a barátnői irigykednek rá, okot adott az elégedettségére.

Miután elfogyasztotta az egzotikus gyümölcssalátáját és megitta a teáját, Silvica Zgură bekapcsolta a magnót és leült az asztalhoz, a nagy ovális tükör elé, hogy szépen kisminkelje magát. Rengeteg idő állt rendelkezésére: bár a kiadóban a munka nyolckor kezdődött, ő megengedhette magának, hogy tízre járjon be. A szerkesztők és a korrektorok ezt mind rossz szemmel nézték. Viszont Silvicát szórakoztatta Tolică alkalmazottjainak a kimértsége. A kiadói hierarchiában ő mindenképpen a munkájuk fölé görnyedő firkászok fölött állt, akik az ő jelenlétében mintha mind megnémultak volna.

Tíz óra körül az Anatol Vulpescu által fenntartott garzonlakásból kilépett a kisminkelt, feltűnően kirúszoszott kisasszony, dekoltált blúzban, fekete miniszoknyában, amelyben jól érvényesült a tökéletesen epilált hosszú lába. A szerkesztőség mindössze tizenöt percre volt a lakásától. És mégis ez alatt a rövid idő alatt sok járókelőnek majdnem kiesett a szeme a gyönyörű, hetyke járású nő látán. És Silvica élvezte, hogy a férfiak az utcán majd' felfalják a szemükkel. A pillantásuk visszaigazolta a szépségét. Az is igaz, hogy ezt az élvezetet olykor kikezdte az ijedtség, ha egy-egy szoknyapecér, akinek a spermái elárasztották az agyát, erőszakosan hozzá szegődött. Az illető lehetett gyanús és ronda, jóképű és kedves, Silvica nem volt hülye, tudta, hogy aki a kicsit nem becsüli, a nagyot nem érdemli. Nyilván a palik, akik rátapadtak az utcán, nem tudtak volna egy futó és zavaros kimenetelű kalandnál többet nyújtani neki. Silvicának ennyi viszont már kevés volt.

Nos jó, azon a napon, amelyet be akart illeszteni az élete egyenletes menetébe, Silvica szokás szerint a könyvkiadó felé tartott, magára vonva és elhárítva a járókelők kéjes pillantásait. Végigment a zajos utcán, a töredezett járda mellett egymást érték a mindenféle ízléstelen butikok. Egyszer csak egy elegáns kocsi hajtott melléje dudálva és fullasztó füstöt árasztva, amely teljesen beborította, hogy mozdulni sem bírt tőle. Néhány pillanatig Silvica Zgură úgy érezte, nem kap levegőt, pisze és büszke orra lekókad és az erős szédülés a földre dönti, ha egy együttérző járókelő oda nem ugrik, hogy a hónaljánál fogva elkapja. És abban a pillanatban nagyon megalázottnak érezte magát. Érezte, ahogy felforr benne a felháborodás. És nemcsak azért, hogy vannak ilyen impertinens autók, amelyeket a rendőrség megtűr, hanem egy apróság miatt, amivel másvalaki talán nem törődött volna. Bár az autó iszonyú sebességgel érkezett, Silvica Zgură azért látta, hogy a kormánynál egy, a feje tetején összefont hajú fiatal nő ül. A méltatlankodás kígyója ismét fájdalmasan belemart: miközben a taknyos csitrik fényűző kocsikkal száguldoznak, frászt hozva a járókelőkre, neki gyalogolnia kell annak ellenére, hogy olyasvalakinek a szeretője, aki dúskál a jómódban! Fúú, a rossebbe! Talán ő nem érdemelne meg egy szerény autót? Feltétlenül ko-

molyan meg kell beszélnie Tolicával ezt az autó dolgot. Most viszont a kétség – ami reggel óta befészkelte magát a lelkébe – még mindig nem hagyta nyugodni.

A Buchea latină kiadó bejáratánál az őr, Vászja, aki a karikás szeme és az elgörbült szája alapján látványosan öregedett, egy sovány fiatalemberrel veszekedett. A fiatalember szakadt farmert viselt és vastag mappát tartott a hóna alatt. Ahogy közelebb ért, Vászja megragadta Silvica karját, mint egy mentőövet: „Silvia kisasszony, ez a férfi előzetes bejelentkezés nélkül akar a főnökhöz menni!”

„Kicsoda maga és mit akar?“, kérdezte Silvica, tekintetével felmérve az ideges idegent.

„Közölni akarom az egyik regényemet a kiadójukban, de ez a pofátlan őr nem enged beszélnem az igazgatóval...“, mondta dühösen a fiatalember.

Barna, kék szemű fiú volt.

„Hát, a kéziratokkal a főszerkesztő foglalkozik, nem az igazgató...“, mondta Silvica nem igazán elutasítóan.

„Úgy hallottam, az igazgató dönt!“, ellenkezett a farmeros, és elpirult.

Minden valószínűség szerint egy beképzelt kezdő volt azok közül, akik folyton lerohanják a kiadót. Tolică ki nem állhatta őket, és normális körülmények között Silvicának is el kellett volna zavarnia. Viszont a fiú kellemes vonásai és a reggeli morfondírozása alatt felmerült kételyei miatt engedékenyebb lett: „Tényleg azt hiszi, a maga regénye elég jó ahhoz, hogy közöljék?”

„Meggyőződés. Nagyon jó regény. És nem vagyok vénember. Nemrég Romániában fejeztem be az egyetemet!“, mondta a fiatalember, és pillantásával bémérte a titkárnő dekoltázsát.

„Rendben. Megpróbálok segíteni. De kérem, röviden és a tárgyról beszéljen, mert az igazgató nagyon elfoglalt. Menjünk...“

Silvica intett az elképedt őrnek, hogy nyissa ki a kaput, és az ifjú regényíró betessékelt a belső udvarra, amelyet monumentális épület uralt, és annak a gyomrában legalább tizenöt-húsz szerkesztő és korrektor dolgozott feszített tempóban. Az előszobában Silvica Zgură leültette a fiút, és kopogtatás nélkül belépett a főnök irodájába, otthagya a fiatalembert, hogy bámulja a falon egy élő klasszikus ihletett, megvilágosodott pillanatában keletkezett, berámázott szövegét: A ROMÁNSÁGOM A LELKEM (LIVIU BESCHIERU).

Tolică azzal vesződött, hogy rendet tegyen az íróasztalán felgyűlt papírok között, de rögtön hagyta a csudába, felállt az óriási karosszékéből és széttárta karját, amint meglátta elbűvölő szeretőjét: „Lám, megjött az én lusta cicám is!” A főnök lábujjhegyre állt, hogy megcsokolja, miközben szőrös kezével megmarkolta a fenekét. De a könyvkiadó kopasz fején a gusztustalan izzadságcseppek Silvicát arra készítették, hogy a szokásosnál korábban kibontakozzon az öleléséből. Ez a kopaszság, ami régebben szórakoztatta vagy meghatotta, most az öregedés visszataszító jeleként tűnt fel előtte.

„Nyughass egy kicsit, szerelmem... Itt van egy fiatalember, beszélni akar veled. Azt állítja, hogy írt egy nagyon jó regényt...“

Silvica az irodát az előszobától elválasztó ajtóra mutatott, és a főnök kéjes mosolya abban a pillanatban elillant. Arckifejezése mély tanácsalanságot tük-

rözött: „Miféle fiatalember? Miféle regény? Megmondtam annak az idióta őrnök, hogy dobja ki az összes félkegyelműt, akinek az a rögeszméje, hogy remekműveket ír...”

„Én engedtem be, Tolică... Úgy tűnt, hogy... Értelmes valaki. Mibe kerül, ha pár percre szóba állsz velem?”

„A faszomat...”, káromkodott a foga között váratlanul a könyvkiadó, amitől a szeretője összerezsent. „Silvica, te tényleg azt hiszed, hogy nekem nincs más dolgom? Ki ez a pasas? Ismered?”

Vulpescu éles pillantást vetett a titkárnőjére.

„Fogalmam sincs, kicsoda... Csak gondoltam...”, hebegett Silvica zavarral vegyes szégyenérzettel.

„Rendben... Mondd meg neki, hogy jöjjön be. De többé ilyen ne forduljon elő! Ez legyen az utolsó eset!”

Silvica Zgură kipirulva kilépett az előszobába, és ott találta a kopott farmeros férfit még gondterheltebben, állát a tenyerére támasztva. Miután merengéséből kiragadva a regényíró belépett a főnök irodájába, a titkárnő kibírhatatlan kíváncsisággal a kulcslyukhoz hajolt, hogy kihallgassa, mit beszélnek ott bent.

Látta Tolică az óriási karosszékében, amint úgy tesz, mintha mélyen belemerülne egy napló olvasásába. A fiatalember hátát is látta, ahogy jóságosan vár a főnökre. Tolică azonban rá se hederített. Végül néhány perc múlva a kopasz könyvkiadó felnézett a naplóból és szárazon annyit mondott: „Hallgatom!”

„Vulpescu úr, szeretném megmutatni önnek a regényemet...”, kezdte a fiatalember.

„Állj! Mutakozzon be előbb! Kicsoda ön?”, szakította félbe Tolică, az asztalon dobolva, amivel elárulta ingerültségét.

„A nevem Marcel Pulbere. A brassói bölcsészkaron végeztem...”

„Véletlenül nem Ion Pulbere költő fia?”, kérdezte a könyvkiadó.

Kuporogva, homlokával az ajtózárra tapadva Silvica Zgurának az volt a benyomása, hogy a főnök szeme jóindulatúan felcsillant.

„Nem, nem ismerem ezt a költőt...”

„Hm... Vagyis Bessarabia egyik legjelentősebb költőjét nem ismeri. Tulajdonképpen ezen nem csodálkozom. Maguk, mai fiatalok, eszméletlenül tájékozatlanok. De ne szaporítsuk a szót... Van magának pénze?”

A könyvkiadó szeméből végképp eltűnt a jóindulatú villanás, és a kérdése teljes közömbösséget mutatott.

„Nem értem... Milyen pénzre gondol?”

„Azt kérdeztem, hogy van-e pénze a regénye kiadására... Vagy talán nem tudja, hogy egy könyv kiadása pénzbe kerül?”

Silvica először érezte rosszul magát amiatt, hogy megosztja az ágyát egy ilyen rongy alakkal.

„Vulpescu úr, én azt hittem, hogy egy komoly kiadó szépirodalmat a saját pénzéből ad ki...”, mondta halkan, őszinte csodálkozással a hóna alatt a mappáját szorongató fiatalember.

„Aha, ha, ha, ha, ha, ha! Talán Grigore Vierunak vagy Liviu Beschierunak képzeletét, hogy az én pénzemem akarja kiadni a szövegeit?! Nekem van itt néhány szerkesztő, mind az Írószövetség tagjai, és évek óta nem adom ki a

kézirataikat, ezzel szemben maga azt képzei, hogy kiadom egy ismeretlen valakinek a regényét, aki most végezte el az egyetemet... Micsoda nagyképűség! Aha, ha,ha, ha, ha!!!”

Vulpescu felháborodástól fojtott nevetése jobban illett volna egy artikulatlanul beszélő bábuhoz.

„De nem volna helyénvalóbb előbb elolvasnia a regényemet? És ha a kézirat tényleg jó, miért ne adná ki?”

„Azt ajánlja, hogy hagyjak abba mindent és olvassam a szövegét, mi? Van fogalma, hány magához hasonló névtelen alak várja ezt tőlem? És mi volna, ha mindet elolvasnám?! A vitát lezártam. Dolgom van! A viszontlátásra!”, mondta Tolică komoran, ellenszenvvel vegyes nyíltsággal.

Rosszindulatúan megrándult az arca, és a dolgok hirtelen világosan, a maguk teljes meztelenségében feltárultak Silvica Zgură előtt. A boldogsága már csak egy rongyos kiméra volt. Hiába irigyelte őt Raia, a naiv barátnője. Silvica a másodperc töredéke alatt rájött, hogy minden sokkal szomorúbb. Olyan volt, mint ha a vakító napfény behatolna egy csak általa látott galériába, és a sötétség eloszlásával az ott elrejtett kincseket egy rakás közönséges kővé változtatná át. És nem csak a szeretője életkora volt itt a lényeg. Az öregség, amiről brutálisan árulkodott a gonosz arcrángása, semmiség volt, olyan részlet, amit majdnem betörődve elviselt. Valami más nyomta a szívét. A férfi, akivel lefekszik, képmutató, fukar, goromba alakként jelent meg előtte, mint egy közönséges haszonleső! Igen, pontosan így álltak a dolgok. Nem ő húzott hasznót a főnök pénzéből, hanem a kopasz aggastyán használta ki az ő fiatalságát. Már az a tény, hogy Vulpescu nem íratta a nevére a garzont, csak bérelte, mutatta az aktuális helyzete törekenységét. Minden bizonytalan, hamis és lehangoló volt. Az öreg egész egyszerűen időnként megdugja őt, és egy szép nap majd kiteszi a szűrét. És az ő baldachinos ágyában egy idő múlva valami kiscsaj fog dőzsölni. Sőt, már most sincs semmi garancia arra, hogy Vulpescunak nincs másik nője is. És ha van még egy csaj, akit a könyvkiadó egy másik bérlakásban dug? Vajon nem azért siet mindig, Vulpescu vajon nem azért nem akar egész éjjel nála maradni? Mert valahol röhejes eltűrnie, hogy a pasi rohan haza viszontlátni a kövér banyát. És a helyzet még súlyosabb is lehet, gondolta Silvica, miközben a kulcslyukon a főszerkesztő bosszúságtól eltorzult arcát nézte. Lehet, hogy terhes! A fukar és képmutató vénember nem használ óvszert. És ha korábban ebben lehetőséget és a viszonyuk véglegesítését látta, megszabadulást a kövér banyától és az ő átalakulását – kitartott szeretőből – boldog feleséggé, most a terhességet garantált veszteségnek érezte. Vulpescu biztosan abortuszra kényszerítené, és ha ő úgy döntene, hogy megtartja a gyereket, feldühödne és sok kellemetlenséget okozna neki. Ez a cinikus és képmutató fráter egész biztosan a végsőkéig elmenne. Hogy lehetett ennyire vak? És milyen ostobának kellett lennie ahhoz, hogy azt képzelje, Vulpescu vesz neki egy autót...

Eközben a könyvkiadó irodájában heves vita alakult ki. És a barna fiatalember udvariassága elpárolgott. Becsmérelte a népi írók retrográd mentalitását, akik képtelenek megérteni azt a művészi gyakorlatot, amely egyszerűen lesöpri őket az irodalom porondjáról. És a Marcel nevű fiatalember mondanójából az is kiderült, hogy ezeknél a közepszerű népies írónál is ostobábbak azok, akik ki-

adják és reklámozzák őket. Ettől az égbekiáltó sértéstől Anatol Vulpescu katalpultált az óriási karosszékéből.

„Takarodjon innen, maga pofátlan alak!”, mennydörögte a kiadó, és a nyála kicsurgott remegő állára. A kopott farmernadrágos fiatalember ugyanolyan undorral kijelentette, hogy jószántából elmegy, mert belátja, itt hiába koptatta a száját, mélyen bánja a döntését, hogy betette a lábát az ostoba népi írók templomába. Ezek a szavak Vulpescut még jobban kihozták a sodrából.

„Hogy merészel így beszélni velem?! Kifelé, taknyos! Takarodjon!!! És ha még egyszer meglátom itt, hívom a rendőrséget! Kifelé, öregem!”, rikoltotta a kopasz főszerkesztő.

És Silvica Zgură összetört lelkében váratlanul megfogant a csodálat magja a lázadó fiatalember iránt. A lényeg, hogy a nagyképű kezdők, akik protekció nélkül behozták a kézírataikat a kiadóba, behúzott farokkal távoztak, és Vulpescu úgy lehordta őket, hogy utána csak pillanatnyi elmezavarnak tulajdonították az irodalmat és örökre elkerülték, míg ez a fiatalember nem kívánt személy létére milyen bátran és erélyesen lépett fel. Ennek a Marcelnak az egyéniségéből olyan ritka és erős igazságérzet áradt, hogy azonnal meghódította. És volt még egy apróság, amit Silvica szeme a kulcslyukon át a főnök kellemetlen beszélgetőpartnerén észrevett. Elegáns és rokonszenves fiú volt. És Silvica Zgură fejében szinte azonnal felmerült a kérdés: vajon neki volna-e bátorsága elhagyni Vulpescut egy ilyen jóképű srácért, lemondani a baldachinos ágyról és az éjjeliszekrényen hagyott dollárokról, képes volna-e robotolni és mindent előlről kezdeni? Nehéz és nyugtalanító kérdés volt, és Silvicának nem sikerült rá választ találnia, mivel Marcel Pulbere sarkon fordult és határozottan elindult az előszoba felé. Silvica felugrott, mintha megégette volna magát, sietve leült az asztalához. Marcel Pulbere elszáguhdott a titkárnő mellett, odavetve neki egy mogorva „vizslátot”. Egy pillanatra találkozott a tekintetük, és Silvica Zgură a regényíró kék szemében a megvetés szikráját látta. Éppen mondani akart valamit, hogy megállítsa, de a torkán akadt a szó.

KOSZTA GABRIELLA fordítása